

СЕКРЕТАР КОРДЕЛ ГОЛ В РОЗМОВІ З ФРАНЦУЗЬКИМ АМБАСАДОРОМ

ВАШИНГТОН. — Французький амбасадор у Вашингтоні, Генрі-Гей, відвідав департамент стейту і мав довшу розмову з секретарем стейту, Корделом Голлом. Генрі-Гей виправдував Францію та її останнє потягнення в напрямку співпраці з Німеччиною, та казав, що фактично нічого такого не сталося, щоб думати, що вже Франція буде вповні кооперуватися з Німеччиною. Відносно уживання французьких летунських майданів з боку німців, Генрі-Гей, заявив, що давно, ще в першому перемир'ї німці собі це застерегли. Тепер вони намагаються на Францію, щоб вона виконала своє приречення. А що Франція слаба і покинута, вона мусить цьому підчинитися, говорив французький амбасадор. Кордел Гол не дав зрушити тими аргументами і відповів, що цілий світ є нині під тим враженням, що Франція фактично вступила на повну співпрацю з Німеччиною, тому мусить сподіватися наслідків цього.

ПРЕЗИДЕНТ МОВЧИТЬ ПРО ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНГТОН. — Хоч в офіційних колах думають, що президент в короткому часі зробить важкі заяви відносно американської заграничної політики, президент на пресовій конференції сказав, що нічого про те не знає. На запит журналістів, чи в будучім він щось подібне заміряє зробити, президент не дав виразної відповіді.

НЕ ПИСАТИ ПРО РУХ КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН. — Адмірал Ленд, голова американської морської комісії вислав до всіх газет прохання, щоб вони не розписувалися багато про рухи кораблів, зокрема тих, що йдуть в напрямку Червоного моря, бо це помагає ворогові. Назагал, каже адмірал Ленд, краще про рух кораблів мовчати; хіба морська комісія виразно скаже, що про дану річ можна писати.

НАСТРІЙ ЗА КОНВОЙ ЗРОСТАЄ.

ПРИСТОН (Нью Джерсі). — Директор американського бюро публічної opinii, д-р Гелоп заявив, що настрої американського загалу, щоб конвоювати торговельні кораблі, по-водки зростає і вже перейшов у більшість. На сто людей 52 є за конвой, 41 проти, а решта нерішена. Коли одначе йде про війну, то такі далі більшість є проти війни.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПРО ВІЙНУ.

ПОРТЛЕНД. — Пані Рузвелт в розмові з журналістами сказала, що фактично ніхто не бажає війни і всі люди є проти тих жахливостей, що за собою втягає війна. Але події не раз змушують даний нарід проти його волі вступати до війни.

КОНВЕНЦІЯ У. Р. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — В понеділок розпочалися наради чергової конвенції Українського Робітничого Союзу. Предсідником конвенції вибрано Антона Батюка, делегата з Секретоні, Па. Конвенція вислала до през. Рузвелта привітну телеграму, за якою допомоги змагання уряду зробити з Америки „арсенал демократії“.

ЗА ТІСНИШИЙ НАГЛЯД НАД ЧУЖИНЦЯМИ.

ВАШИНГТОН. — Головний прокуратор Джексон заявив, що коли конгрес не ухвалить закону, що небезпечних чужинців можна брати до концентраційних таборів, а безпечних випускати на волю, то з тих арештів, які тепер переводять влади серед чужинців, нічого не вийде. Бо велика більшість арештованих не має де з Америки йти. Їх не можна ніде депортувати. А коли їх не можна також відгородити, то що з ними робити? Тому конче треба дати дозвіл на концентраційні табори. Він піддержував думку, що треба ухвалити законопроект Гобса, що саме є на нарадах конгресу, а який бере ту справу під увагу.

„ПОЗИЧКА“ ЗБАНКРОТОВАНОГО ФІЛЬМОВОГО МАГНАТА

ФІЛІДЕЛЬФІЯ. — Збанкrotований фільмовий магнат Вільям Факс, заявив на розправі, яка ведеться тепер проти двох буваших суддів, Дейвіса і Кавфмана, що в 1936 році, коли він ще був багатим і коли в суді згадані судді розглядали одну його справу, він дав тоді судді Кавфманові „позичку“, а саме в середині газети передав йому 12,000 доларів. Суддя взяв ту „позичку“. А тепер та „позичка“ здалась би Факсови назад.

ДЛЯ БОРОТЬБИ З НЕДУГАМИ.

НЬЮ ЙОРК. — Ньюйорський комісар здоров'я, д-р Райс, домагався, щоб до бюджету департаменту здоров'я вставити сто тисяч доларів, які підуть на розсліди тих недуг, що по-являються вкупі з летунськими бомбовими нападами. Він казав, що в Англії виявилось, що летунські бомбові напади збільшують число занедужань на інфлюенцу, а також на інші заразливі недуги.

„ДЕНЬ ПОДЯКИ“ ПО СТАРОМУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що в цій році дата „Дня Подяки“ буде та, що колиш була. Його експеримент, що мав на увазі помогти бизнесови, не вдавсь. Тому будемо знов всі святкувати по старому.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ДАЛА ПРАВО ПРЕЗИДЕНТОВИ РОЗПОРЯДЖАТИСЬ КОРАБЛЯМИ

Палата послів ухвалила законопроект, яким дала президентови Рузвелтові широкі права розпоряджатися кораблями так, як він це буде уважати за відповідне. Колиб цей законопроект перейшов і в сенаті, що є дуже правдоподібне, то президент мотиме забирати кораблі з одної лінії, давати їх на другу, а також мотиме назначувати ціну за перевіз продуктів. Регулюючи цінами перевезу президент мотиме контролювати імпорти чужих продуктів до Америки, а далі впливати також на ціни на певні домашні продукти.

Вкупі з тим у палаті послів розвинулась була гаряча дискусія над посилюю американо-канських кораблів до портів Червоного моря. Конгресмен Джеймс Алівер заявив, що кораблі, йдучі на Червоне море, треба конвоювати, або їх туди зовсім не посилати. Посилати кораблі неохоронені, це самогубство, говорив він. Конгресмен Гемилтон Фиш говорив, що колиб конгрес поставлено питання конвоїв рубом, то тоді показалося, що велика більшість є проти них.

ЛЯ ГВАРДІЯ БЕРЕТЬСЯ ДО УРЯДУВАННЯ

Посадник Ля Гвардія в своїй ролі директора бюро цивільної оборони, видав свій перший приказ, який має до діла з продажем харчів. Цей розпорядок був висланий до 314 харчевих базарів з інструкцією, щоб на випадок надзвичайного стану, колиб долали харчів з території джерел був чомусь перерваний, продаж тих харчів, що їх базарі одержать від властей, вони мають за всяку ціну далі продовжати.

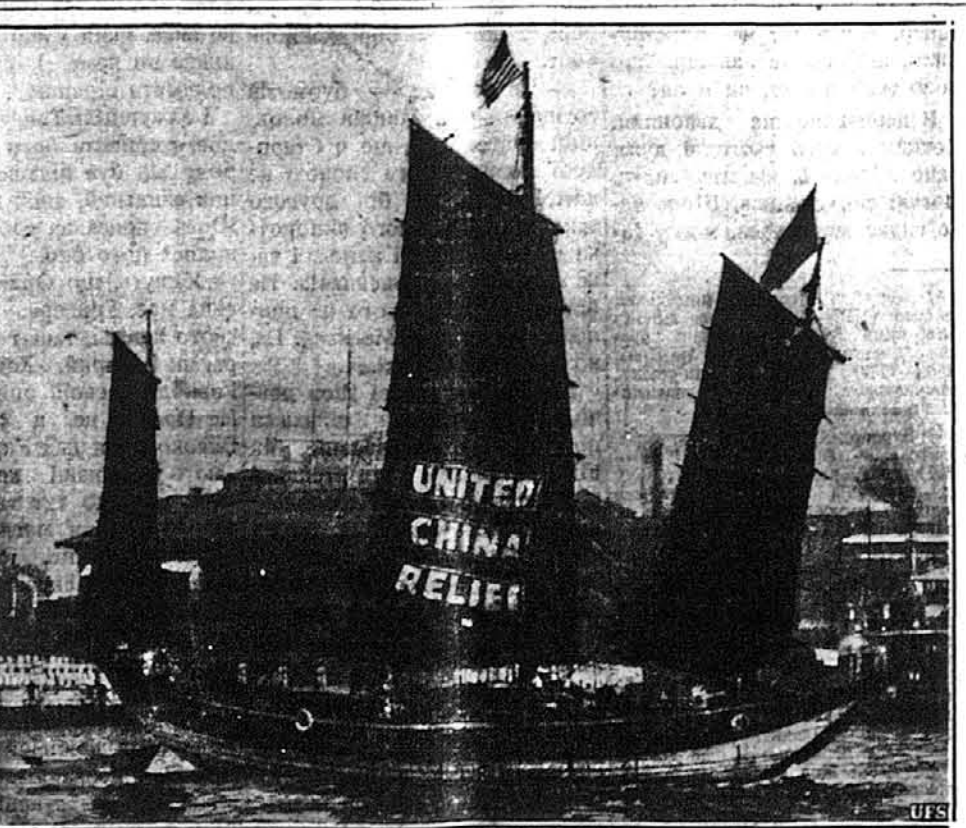
Обов'язок цього нового бюро цивільної оборони, на чолі якого станув Ля Гвардія, приблизно такий: Вдержувати добрі зносини між стейтовими і льокальними властями з одного боку, а федеральними з другого; співпрацювати з військовими властями в цілі належної цивільної охорони; вишколювати цивільне населення в оборонних обов'язках; вдержувати національну мораль і духа.

НЕВДАЛА НІМЕЦЬКА СПРОБА ВИЛАДУВАТИ ВІЙСЬКО НА ОСТРОВІ КРЕТІ

Німецька команда пробувала здобути острів Крету, що належить до Греції й є осідлом грецького уряду на вигнанні. Цей острів тепер сильно укріплений і оборонений британськими військовими кораблями і літаками. Як виходить з британських військових повідомлень, то німці хотіли висадити на острів більшу кількість війська при допомозі легкоплавів. Парашутисти спускали з транспортних і безмоторових літаків (глайдерів). Таким чином спало на землю найменше 1,500 німецьких вояків, але лишуться про далеко більшу силу. Та не вважаючи на те, скільки було вояків, всі вони зістали полонені, або вбиті. Таке подає британське воєнне повідомлення. Далі пишеться у зв'язку з тим нападом на Крету, що цей напад це ніщо інше, а тільки підготовка до нападу на Англію. З того боку англійці можуть тепер відхилити своїбідніше, бо спроба нападу на Крету скінчилась для німців швидкоплинною невдачею. До цього треба ще додати, що острів Крета відіграє тепер дуже важну роль під стратегічним оглядом і тому Британія буде його оборонити всіми засобами. Німецькі повідомлення збувають напад на Крету адебільша мовчанкою. Тільки заперечують, будьтоби німецькі парашутисти були в мундурях британських вояків з Нової Зеландії. Про напад на Крету говорив Чорчїл в парламенті, згадуючи за 1,500 німецьких парашутистів. Юнайтед Прес каже, що німці скинули з літаків до 12,000 вояків.

ПАСАЖИРИ ЗАТОПЛЕНОГО „ЗАМЗАМ“ ВИРАТУВАНІ

Юнайтед Прес подає з Берліна, що згідно з повідомленням німецької команди, єгипетський корабель „Замзам“, що віз 312 подорожних, між ними 138 американців, зістав затоплений на полудневій Атлантиці тому, що віз „контрабанду“, зокрема амбуляції для „вільних французів“. Корабель зістав затоплений правдоподібно німецьким військовим кораблем, кружляком або субмариною. Подорожні зістали переладовані на німецький торговельний корабель і перевезені до одної з французьких пристаней, що є під німецькою контролею. Вістка ця викликала серед американців велику радість, бо думано, що всі подорожні затонули разом з кораблем. Виратувати знаходяться в Бордо або в Бресті.

НА ВИДВІДИНІ. — 20-тілі довгий китайський човен, званий „джонка“, відвідав ньюйорський порт, щоб допомогти збирати фонди на допомогу Китаєві. Цей човен перелав Тихий океан за 87 днів безперестанної плавання. Плив цілий час при допомозі вітрил. Його капітаном є Алфред Никсон. Вітрила мають червону барву, бо вони намочені в волонів крові, щоб на них не осідала мряка.

ЖЕРТВИ ПОВЕНІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

БУДАПЕШТ. — „Нью Йорк Таймс“ подає з Будапешту, що Карпатську Україну навістила велика повинь наслідком безнастанних дощів і прискореного топлення снігів у горах. Особливо потерпів Хуст. Є понижені шляхи і зірвані мости на ріках. Начисляють теж 17 жертв у людях.

НІМЕЦЬКІ СИЛИ НА СОВЕТСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

ІСТАНБУЛ. — Не зважаючи на щораз сильніші докази щораз тіснішої приязни між Советами і Німеччиною, пропаганда далі поширює відомості, що Німеччина збільшає свої сили на советській границі, особливо в Румунії. З Бухарешту доносять, що Німеччина робить це не тому, що має справжній замір напасти на СССР, а тільки на те, щоб Совети постійно держати в страху і вимушувати від них щораз кращі умовини, зглядно заставляти їх робити те, що вважає за вказане, як теж доставляти те, що вона потребує. В подібний спосіб, доносять далі з Бухарешту, витягає Німеччина все їй потрібне теж і з Румунії, відгрожуючись урядови ген. Антонеску, що в противному разі попіратиме Залізну Гвардію. Спершу в Румунії думали, що Німеччина має якісь дійсні воєнні заміри, звернені проти Советів. Таке піддавали румунам самі німці. Саме з тим були зв'язані й надії Румунії дістати назад Басарабію. Та тепер це вже належить до минулого. Назагал самі румуни переконані, що Німеччина грає свою власну гру і старається таким способом тягнути з Советів і Румунії якнайбільші користи.

ЩЕ ОДНА НІМЕЦЬКА ГРА.

БЕРН (Швайцарія). — Дипломатичні кола переконані, що Німеччина щось коєть з Фінляндією, де вже має бути коло лять німецьких дивізій. Німецька пропаганда звернена в той бік, що Росія це та одинока потуга, якої повинні лякатись Швеція і Фінляндія. Німеччина, як виглядає, є їх оборонцем. Далі та сама пропаганда поширює вістки, що Між Берліном і Москвою нема „ширости“, не зважаючи на те, що говориться про „вічну приязнь“ між ними. Ще далі говориться про промови Тимошенка про оборону Советів та про проголошені нові маневри, котрі розтягнуто аж по Тернопіль.

НІМЕЦЬКИЙ ПРОФЕСОР ПРО РОСІЮ.

СТОКГОЛЬМ. — Як зразок німецької пропаганди, що хоче піддержати в світі думку про напруження між Росією і Німеччиною і „російську небезпеку“, може послужити доклад німецького професора Гудмунда Гатта, що говорив в Копенгазі про охорону скандинавських держав. Націстичний професор говорив, що Англія і Німеччина обороняли скандинавські держави перед Росією і ослаблення тих двох потуг булоб загрозою для Скандинавії. Замітне те, що Гат говорив те, що є в „Майн Кампф“ Гітлера.

НЕ ТАКЕ ЯСНЕ З ТУРЕЧЧИНОЮ.

АНКАРА. — Здавалось би, що Туреччина вже іде на руку Німеччині. Та виглядає, що не у всьому, коли передовий турецький часопис заявляє, що Туреччина буде інтервенювати, колиб Німеччина заняла Сирію при допомозі військових сил.

ВЗИВАЄ АМЕРИКУ ВСТУПИТИ У ВІЙНУ.

ЛОНДОН. — „Ди Нюз Кронікл“ пише, що Велика Британія виграє війну, але це може потривати дуже довго. Щоб так не було і війна була вкорочена, треба не тільки тої допомоги, яку Британія дістає з Америки і за яку вдячна, але ще й справжньої участі Злучених Держав у війні. Таким чином, пише часопис, виграється не тільки війна, але теж і мир, що є найважливіше. Отже, пише часопис, британці тепер хочуть, щоб американці пішли до війни, і то таки зараз. Це є перший випадок, що британський часопис написав цілком відверто про конечну потребу вступлення Америки у війну по боці Британії.

ІСЛЯНДІЯ ХОЧЕ СТАТИ НЕЗАЛЕЖНОЮ ВЖЕ ТЕПЕР.

СТОКГОЛЬМ. — Зв'язок Ісландії з Данією мав тривати до 1943 року, а потім Ісландія мала рішити, чи хоче бути далі в спілці з Данією, чи стати самостійною. Тепер ісландський парламент, що має 1,000-літню історію, рішив одностайно, що цей річинець має бути вкорочений, що означає, що Ісландія хоче вже тепер стати цілком незалежною. Очевидно, що це зв'язане з німецькою окупацією Данії. Та на данців вплинуло це дуже погано з морального боку, бо з матеріального, як кажуть, Ісландія завжди була пасивом. До неї треба було постійно доплачувати.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
видачею, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МЕДВЕЖІ ЛАБЕТИ НА СХОДІ

Як доносить кореспондент "Нью Йорк Таймсу" з Туреччини, на Близькому Сході підготовляють німеччина й Росія якусь спільну акцію. Стверджують, що згідно різні дипломатичні представництва в Туреччині, а докази цього наміру добувають вони в факті, що Росія, вдаючи військові маневри, сконцентрувала велике число військ коло Ташкенту, що лежить недалеко від Ірану (Персії).

Для людей, які все ще держаться давньої думки про можливість скорого непорозуміння між Росією й Німеччиною, ця вістка може бути дальшою несподіванкою. Для людей, які такого непорозуміння не ждуть, ці посунення Росії являються зовсім логічним продовженням постійної політики Росії.

Ця політика виходить з заложення, що союзна Росія заслаба, щоб міритися з державою першої величини. Значить, Росія не хоче міритися з такими державами, як Німеччина, Японія, Англія й Америка. Не хоче з ними міритися просто тому, бо знає, що в такій війні Росія певно програє.

Однак, Японія й Німеччина знаходяться супроти Росії подекуди в іншому положенні, ніж Англія й Америка. Хоча й Англія й Америка кожна могла би замостити Росію, все таки вони не мають куди з Росією зчепитися. Зате Японія й Німеччина мають аж надто багато територій для такого бою. Вислід з того такий, що, коли тепер станули проти себе Німеччини з Японією й Англією з Америкою, то Росія станула по стороні Німеччини й Японії.

Однак, станувши по тому боці, вона ще не йде проти них до бою. Знаючи, свою неміч, вона воює без війни. Поводиться вона в тому випадку, як шакаль поводитися з тигром: він самий не полює, не нападає, але як тигр вполює собі жертву й наїстися, шакаль підсунується до тигра, щоб їсти його, а тигр покусавши, коли обіджений тигр занадто ситий, щоб боронити своєї добічі.

У цей спосіб Росія збирає для себе щораз більше країв. Загарбала поважну частину Фінляндії, загарбала всю Естонію, Латвію й Литву, забрала західню Білорусь й Україну, Буковину й Бессарабію. Колиж тепер німецький тигр збирається схопити Передню Азію за голову, російський шакаль підкрадається до Передньої Азії за задку, щоб захопити Іран і в той спосіб добитися до Індійського океану, своєї мрії.

Для цієї кампанії, звісно, російський більшовизм пустить в рух кампанію проти англійського імперіалізму, драма, що клеймюча англійський імперіалізм, Росія розбудовує свій власний, російський, імперіалізм. Якщо союзна Росія буде мати в цьому краший досвід, ніж мав колись царський, то це в значній мірі треба приписати краший ситуації союзна Росія: комунізм багато легше ширити імперію, ніж царством, православ'ям і відкритим російським націоналізмом.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО ТЕ, ЩО ДІЄТЬСЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

ВІД РЕДАКЦІЇ:—На днях прибув до Закарпаття Державний молодий американець українського роду, що перебував довгі роки на Заходній Україні, покінчив там вищу школу і брав активну участь в культурно-національній українській життєвій. Приїждяючи він добре давній польський владі, як теж був свідком літварічної московської господарки на західно-українських землях. Йому очевидно не подалося зрозуміти причини. Останнє зображення цього американського громадянина подано в серії статей, з яких ця є сьма.

VII.

Большевицька „Культура“ на Словах і в Практиці...

Два світи: Європа й Азія.

Большевицькі окупанти не мають нічого в собі того, що ми звикли називати складовими елементами західно-європейської культури. Це цілком інший світ, з різними концепціями, культурними вимогами та підходами до життя. Як тільки прийшли большевики, відразу почали говорити, що вони „принесли культуру українському та білоруському народові“. Перші їх мітінги аж гуділи від гучних фраз про „соціалістичну культуру“, про „шасливе та вільне життя“ під Сталіном, про те, як то українці заживуть в „культурному“ СССР.

Це були лише пусті фрази, витовчені на пам'ять напів-грамотними большевиками, які невідкинули утворюють культуру з постаті Сталіна. В них всяка „культура“ тільки можлива під Сталіном. Нам говорили, що „він живе як в Америці, бо має все, але культури у вас нема“...

Отже, якщо ця „союзна культура“ виглядає в практичному житті союзна громадян, війська, поліції чи урядовців, жінок і мушкетерів?

Колиб справді союзна суспільство навіть і зраджувало якусь тенденцію до кращого культурного життя, то вже тут воно стрінулося з великими труднощами матеріальної натури. Бо культурна людина не відзначається виключно тим, що в неї розвинений інтелект, вироблені певні погляди на життя чи вкінці знання такої чи іншої професії; культурна людина стремить до кращого та вигіднішого життя, вона старается за поліпшення її матеріального добробуту й ін. Отже, коли ходять про бачі атрибути культурної людини, то пересічний союзна громадянин їх абсолютно не має! Це вам кидається в очі при першій стрічці чи по першій балаці з большевицьким громадянином.

Такий союзна урядовець, старшина чи навіть партієць, вихований в односторонній большевицькій школі, все одно, чи це була армія, комсомол, компартія, кооператива чи колгосп. Від довгих літ большевики беззастанно дурять своїх громадян, обдурюють їх про це, що всі капіталістичні краї вигибають з голоду; дурять їх самообманом розривання великих соціальних і економічних проблем. І такий там пересічний товариш Морозов чи Іванов дурить себе при першій ліпшій нагоді, й дурить, кого попало. А тому, що на Західній Україні це вперше большевики мають нагоду стрітнутися з людьми, що не знають „большевицької культури“, то дають волю всім своїм почуванням в напрямі пропагування тої „культури“.

Коли ви говорите з большевиком, то ви відразу змиряєте його глибини. З малими виїмками, є це люди з обмеженим світоглядом. Союзна інтелігент битий на всі чотири ноги, коли ходить про виклад марксизму, лєнінізму, матеріалізму. Але питаєте його про освіту, літературу, питаєте про французьких, німецьких, англійських, американських чи італійських класиків, не згадуючи вже про літературу менших народів, як норвежців, чи данців, то для них це „терра інкогніта“, це „незнана земля“. Тому, що до всіх цих большевицьких „культури“ там йдуть виключно дискусії про „стахановщину“, про бачі червоної армії в Фінляндії й ін. Все це пережалки до обридженості. Для них Європа та цілий світ, це ніщо інше, тільки „зогнилий капіталізм та демократія“. Цікаво, що мимо угодової політики Літвінова з європейськими демократіями, в большевицькій демократії, — це даліше згірляється, слово, якому вони протиставлять сталінізм та комунізм.

Та не диво, що большевики більше нічого не знають, бо

звідкіля мали навчитися? Заграниця — це фактично найбільша тайна для горожан СССР. Вони напевно знають більше, що діється на Марсі чи на якійсь другій планеті, ніж про це, що робиться на землі, поза межами СССР. Лектура, яка служить для вишколу союзна громадянина, надзвичайно обмежена. Поза творами Маркса, Енгельса, Дарвіна, Леніна, та збірок промов Сталіна, союзна громадянин не має більше що читати. Всякі наукові чи професійні журнали мають агітаційно-пропагандистський характер та зміст. Це все, що промова перш-ліпшого „політрука“ чи комісара. Все починається від Сталіна та кінчиться тим же самим, „батьком союзна народу“.

Жінки цілком не відбігають далеко від того стандартизованого типу союзна громадянина. Союзна жінка претендує бути також „культурною“ та у всьому дорівнювати мушкетерам. Тому, часто на вулицях Тернополя чи Львова можна буде побачити зашмірованих жінок „ударниць“, шоферок чи кондукторок.

Зверхній вигляд „союзна громадянина“

Нечувана, недостача найкращих річей до життя людини, цікавито унеможливило союзна громадянину в бачі про естетичний вигляд та чи убрання. Тому цивільні особи в СССР щонайменше в 80% ходять в лахах та обідрані. На Західній Україні большевики здирали протигом кількох місяців все, що тільки могли, а особливо убрання та обуву. А тепер, по літварічному пануванню московських окупантів, цілий край буквально обідраний. Нової мануфактури большевики не привозять, а коли часом і привезуть кілька сорочок поганой якості на місто, то має 40,000 мешканців, то не багато може їх дістати.

Серед таких умовин, союзна громадянин мусить вдовольнятися „здобутками соціалізму“ тільки на словах. Він ходить в подертій одежі, „рубанька“ заступає йому сорочку й бльозу, буденне та свя-

точне вихідне убрання. Капелюхів прим. ніде не стрінете, всі мушкетери ходять в кашкетах з піднесеними до гори дашками (наші люди сміються та кажуть, що це на те, щоб бачити більше світла в большевицькій темряві!), краваток також мало „живають“. Смішно бачити такого союзна громадянина чи високого державного урядовця з НКО чи НКФ, що має куплені на ярмарку штани у якогось шлюсаря та смокінг б. кельнера з якогось кращого готелю в місті...

Союзна жінка, по своєму зверхньому вигляді це справжній „інтернаціонал“: жовті мешти, білі пончохи, зелена спідниця, червона торбачка, а жовтий капелюшок... Бо й товаришки-ударниці, все одно чи вона з комісаріату НКО, з ГПУ чи колгоспу, не може вибрати собі жіночого комплекту чи такої матерії, яку вона любить. Такі привілеї належать виключно до мешканців другого світа, тих „капіталістів“, що живуть поза межами СССР. Українське населення чимало мало сміху з тих „комісарш“, чи жінок інших вишесих большевицьких достоянників, коли вони вбиралися в нічні сорочки, зрабовані по українських чи польських рідинах, і ходили в них на забави, вважаючи їх за вечірні жіночі суконки.

Жінка нової „союзна культури“ старается не тільки дігнати мушкетерів, але також в поведінці та звичках. Союзна жінка не тільки, що курить погану „махорку“, але здорово вміють клясти та пити.

Як заховуються „союзна громадянин“ на вулиці та в товаристві?

„Союзна громадянин“ різко відрізняється від автохтонів Західної України під кожним оглядом. Вони цілком игнорують те, що ми називаємо „культурою“ чи поведінням. Між собою інакше не говорять тільки „ти“, без ріжниць, чи це є старша жінка, молода панночка чи мушкетер. При подорожчаних не зникають шапок (кашкетів), говорять тільки „здрастуй“.

В поведінці з жінками большевицькі мушкетери не мають жадних принятих засад етики чи простої приличності. Вони не скриваються со своїми інстинктами, й на тому тлі приходять дуже часто до несприятливих інцидентів. Українські дівчата, напастовані большевиками, часто у власній обороні бють по лиці таких мушкетерів. Зрештою, що можна сподіватися від простої большевицької маси, коли часто їде на большевицькій „еліті“ та

спокійно свої природні потреби на вулиці Тернополя та ще в... білий день!

У своїх „культури“ чи на офіційних мітінгах, союзна громадянин веде дискусію, яка, подібно як всі інші речі в СССР, починається та кінчиться Сталіном. Сталіна виваляють за геніальну соціальну політику, Сталіна боготворять за організацію червоної армії, Сталінові дякують за визволення Західної України від „польських панів“, а Карелі від „білофінів“; Сталінові пишуть поети пєани та панеїрики за те, що зізвіди світять на немі, що Дніпро пливе в Чорне море, і так без кінця. Оце є вічна тема пристрасних дискусій союзна інтелігенції... Шож можна говорити про такого колгоспника зпід Иркутська чи Казаня, який крім „стахановської короли“ та Сталіна, про нічого більше в світі не чував?

Вся союзна урядова еліта, всякі директори, учителі, лікарі й ін. також обмежені та наївні. Прим. чим вище становище займає такий союзна урядовець, тим обов'язково більше має олівців та пер в кишенях. Бо мати олівців чи перо, це неабияка честь в царстві Сталіна... Недаром большевицькі війська забирали пера та олівці в перших днях окупації Західної України, якби це були величезні та дорогоцінні скарби!

Тому то серед такої сірої маси „союзна громадянин“ дуже рідко приходить стрітнути справжніх людей, які своїм вихованням та психологією підходили під загальний критерій інтелігентного чоловіка. Пригадує собі, що стрінув я одного українця з Києва, людину інтелігентну та свідомого українця. Пізнавши мене добре, він висказував своє гірке негодування, драма, що він займає високий пост в большевицькій адміністрації. Коли я сказав йому, що большевицькі немовляють мене, що зріє американського громадянина та вступає до червоної армії, то він благав мене та закликав на всі святощі, щоб я не дався намовити, а виїжджав у вільну країну. Знаю, що в нього падає жарке українське національне серце, й що він, подібно як багато з нас, хоче бачити вільну Україну, без тої дикої татарської - китайської - монгольської сарани, якою тепер вщерть вивовнена Західна Україна. А таких українців є багато, тільки здушені залізною рукою НКВД, вони мовчать...

„Культурні“ імпрези під большевицькою окупацією.

Всі українські національні свята большевицька влада заборонила, як також порозв'язувала всі, буквально всі, українські культурні чи освітньо-гуманітарні організації. Тому, нема таких свят, як концерти в честь Шевченка, Франка, Лєси Українки, Шашкевича, свят „Просвіти“, Рідної Школи, кооперативи чи Сільського Господаря. А вже навіть нема мови про святкування таких річниць, як свято державності, свято Крути, Бессарабів чи Коновальців або Петлюри. Вістря большевицької ненависті особливо звернені проти Головного Отамана Петлюри та полк. Коновальця. Для них большевицька преса чи агітатори не знаходять кращих епітетів як „бандит“, „диверсант“, і інше.

На місцє давніх національних свят большевицькі окупанти впровадили цілий ряд нових „свят“ та імпрез. Між ними є: „свято червоної армії“, „свято морського флоту“, „свято красної авіації“, „день залізної - дорожників“, „октябрьська революція“, „першого травня“ та цілий ряд принагідних свят та імпрез, як свято з нагоди манджурської (!) побіди, „свято з нагоди побі-

(Продовження на ст. 3-й)

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ОРЛИ

Історичне оповідання з рр. 1734—1750.

(1)

Була неділя, й сотник Тригуб збирався до церкви. Не хотів кликати чурі, сам підпірзувався квітним, золотоканним поясом. Пояс був довгий-довжесний, і підперзати-ся ним не було легко. Тригуб почав одні кінці за клямку, другий притулив до боку, а тоді крутився на одній нозі так довго, поки пояса не навишпав на себе, як нитку на веретено.

— Веретено, — промовив і усміхнувся. — Гарне мені веретено! Ще трохи, і стану такий, як бочка. Задовго в хаті сиджу. Пораб у похід!

Він задумався: — Та які там тепер походи! І сплюнув.

— З Леонтієм¹⁾ у Крим, або з Мінюхом Перекоп²⁾, — хибив Бахчисарай³⁾ брати, — хибив це походи? Ідеш, бо женуть тебе, як вола на заріз, але яка

ве, а про те наше. Не те, що тепер. Тепер нас не приструнили, що сам не знаєш, що воно таке: життя, чи мук?

В церкві ще не дзвонили. Сотник Тригуб сьогодні дуже рано збудився. Не міг спати. Погані сни снились. Щось таке гідке ввижалося, мов у гач

¹⁾ Михайло Леонтієв, російський генерал (1697—1753), вояк війська (між ними була сім'я-січень українського козацького війська) на Крим (1736—1737), 1740. р. був київським губернатором, 1741. р. його наказом підлягала ціла Україна.

²⁾ Бурхара-Христофор Мінюх, проф. російський фельдмаршал (1681—1767), зроду німець, від 1721. р. був на російській службі, дослужився до високого становища, 1736. став на чолі російської армії в війні проти турків; через Перекоп (місто на північ, що дивить Крим в Україну) перейшов на Крим, зробив Бахчисарай (тут злинуло 30,000 людей), 1737. назв Очаків, 1738. перейшов на Бессарабію й зробив Хотин. В цій війні були й козаки. Війна далася Україні сильно шкоди, бо на зиму все військо залягло постійно ввесь край і винищувало наше населення. З того часу й повстала ідея, що її поновити в оповиданні. Молодший брат фельдмаршала, Християн Вільгельм, барон (1688—1768), був теж на російській військовій службі. В оповиданні про нього Стародуб — полковий місто в Чернігівщині.

³⁾ Бахчисарай — місто на Кримі, колишня столиця кримських ханів; це й тепер тут залишилося, по нині багато пам'яток.

ричці: мале, каправе, кривопіге, з запячою борідкою, як чорт.

— Не чорт це, — бурмотів сотник, — а Мінюх молодший браток, той, що в Стародубі людям нашим спокою не дає. Він це, він, бо другого такого дивольського виноротка на всьому світі нема... І таке нам Москва присилає! Не бійсь, нічого путнього не пришло... На те вона Москва... Ех, коли би так Орлик!

І думки Тригубові знов давніми, козацькими шляхами побігли. Згадав кривавий бій під Полтавою⁴⁾, і ще страшнішу переправу біля Переволочні⁵⁾, згадав жахливий похід крізь сонцем спалені степи до Бендер⁶⁾, і Бендери, й Варниці, і смерть великого гетьмана Мазепи і вибір Пилипа Орлика⁷⁾. Один спомин по другім насувався, якні з темними чергувалися, як образи.

„Гетьман Пилип Орлик... Де він тепер?... Чи забув нас?... Чому не дає про себе знати, чому не йде?... Ах, Боже ти мій!... Коли би так зжився, всі, що памятають колишні часи, пішлиб за ним. Усі!... А так, старші лавирирають, а мо-

лодь, що не затирила волі, і не знає, який у ній смак, привикне до ярма і схудобі... І подумати страшно“.

І закурився Тригуб. Та не довго тривала його журя. З роду він був більше до радости схильний, аніж до смутку. Шось пригадав собі, і розяснилося його око.

„Кажуть, що Орлик гарного сина має, Григора. У батька свого вдавсь, така голова мудра, як і старий. Хай їх обох Господь у своїй опіці тримає. Не Орлики це, а орли наші. Високо вони над Україною літають і всі наші кривди бачать, усе, що тут творять хижачькі шульки московські“.

Погадавши це, очі вгору підняв, буцім справді два вірли в хмарах побачив. Високо, так високо, що ні шуму їх крил, ні голосу їх не чути... Далеко кудись ті вірли від нашої землі відлетіли, а тут лише сама дрібна й полохлива птаця позалишлася.

Не чувся старий сотник Тригуб, як двері від сіней відчинилися, і в світлицю вбігла його доня Орися.

Мов ясний промінь, що крізь темні хмари продереть-

ся й розжене їх на всі сторони світа, так вона звичайно розганяла сумні гадки свого батька.

(Дальше буде)

⁴⁾ То той бій, що його зведи козаки (гетьманські під проводом Мазепи та запорозькі під Гораїдином) разом із шведським Петром I, і його... програли. Цей бій змуть — домовини нашої, політичної незалежності.

⁵⁾ Переволочна — село при впадінні Ворскли в Дніпро, місце козацького перевозу; тут переправлялися після полтавського бою 1709. р. дня 9. липня козацькі та шведські війська, тікаючи перед московцями.

⁶⁾ Бендери — місто в Бессарабії над Дністром; тут втекли бунт України козацькі та шведські війська після полтавського бою. В селі Варниці під Бендерами помер гетьман Іван Мазепа 1710. року.

⁷⁾ Пилип Орлик — був за Мазепи генеральний писар; по смерті Мазепи ті війська, що залишилися з ним, вибрали його гетьманом згідно з постановою конституції ухваленої в Бендерах 5. травня 1710. р. Орлик мав бути гетьманом самостійної України під шведською опікою... Ціле своє життя Орлик поклав на те, щоб спонукати перш турків, потім інші держави розбити Москву, але вся ця праця не вдалася. Умер Орлик 1742. р. Залишив цікавий щоденник і велике листування (політичне) різними європейськими мовами. Його син Григор (1702—1752), — його тримав Мазепа до хреста — допомагав батькові на чужині в його політичній праці. Він був на французькій службі (маршд'юк).

ШВЕЦІЯ З НАЦІСТАМИ

Йоаким Естен, кореспондент Північно-Американського Союзу Часописів, автор книжки „Шури в коморі“, що втік з Данії до Швеції, а описи до Злучених Держав, обговорює в статті під вище наведеним наголовком найновіші німецькі рухи в Фінляндії.

В статті, яку містять англійські часописи в Канаді, він пише, що події в північній Європі вказують виразно на те, що рішення розвитку дальших подій між Советським Союзом і Німеччиною є вже не дуже далеке. Підчас коли очі світу звернені на Балкан, Середземне море і північну Африку, на півночі Європи ведеться тихе приготування до битви між двома великими арміями. Чи особливі рухи і протирухи, що тепер відбуваються, є частинно гігантської битви в покера між двома хитрими гравцями, Адольфом Гітлером і Осипом Сталіним, або чи є вони дійсними запобіжниками конфлікту, у кожнім випадку є причина, щоб на них звернути увагу і дильно їх слідити. Новини з Москви, що доносять про прибуття в більшість кількості нацистських військ, тяжко узброєних до Абба (Турку) або інших стратегічних місць у Фінляндії, не є в дійсності нічим таким дуже сенсаційним, як ко-муністично би видаватися на перший погляд. У скандинавських кругах є це загально відоме від довшого часу, що Німеччина переводить ступінь окупу Фінляндії при помочі „туристів“ і техніків.

Коли Естен відбував подорож з Швеції до Америки з початком жовтня 1940 р., він спілкувався на транссибірській залізничній норвезького офіцера, що їхав до Канади, де він займає тепер визначне становище при норвезькій норвезькій політичній флотії. Той офіцер, що через якийсь час перебував у північній Фінляндії, куди він утік по капітуляції Норвегії, оповів йому, що він бачив у багатьох місцях у Фінляндії німецьких офіцерів і вояків. Перші нацистські війська прибули до Фінляндії з початком вересня минулого року, нібито в дорозі до північної Норвегії. Вони переважно висіли в Улеборг (Улю), але при прибутті мали переконатися, що, транспортова комунікація є в тій порі року така утруднена, що вони не зможуть далі переїхати. Тому великі відділи німецьких військ (мало їх бути коло 60,000), полішилися в північ-

ній Фінляндії через цілу зиму. Ця заслонена окупація території Німеччиною загнівала москалів, що не хотіли так легко повірити в байку про намірений „перейзд“ до північної Норвегії. Це, що німці роблять тепер у Фінляндії є тільки скріпленням позицій, зайнятих кілька місяців тому. Однак вага теперішніх рухів війська і остенційна форма дана їм, є неначе явною остерогою для Советської Росії. Нікими причинами нацисти не можуть пояснити, що мілітарна окупація Фінляндії на більш скалю конечна є для них для охорони проти якихсь не надійних британських рухів. Крім цього не треба переочувати і цього випадку, що водночас притрапився, а то що донесенням про прибуття німецьких військ до Фінляндії відповідає заборона советського уряду перевозу воєнних матеріалів через советську Росію.

Чинником найбільшого значіння в тім положенні є Швеція. У пресі є повно донесень про рухи шведських військ для скріплення оборони Швеції. Минулого року розписано дві національні позиції по 500,000 корон кожна (коло \$120,000,000), на котрі аложено більше, ніж вимагалося. Також побільшувало шведську флоту, додаючи до неї по одному кораблеви кожного тижня. А десятки тисяч резервістів, яких пущено домів минулого року, покликано знова до армії. Що це все має означати?

Того роду донесення і пропаганда, що пливе з Стокгольму й інших європейських столиць спричиняють, що багато випадкових обсерваторів вірять, що Швеція чується загроженою Німеччиною і підготується боротись за свою незалежність. Це є хибне переконання.

Чи це кому мило почути, чи ні, правдою є, що Швеція під теперішню хвилю цілковито не по одній лінії з демократичними потугами, але старається з усіх сил удержати нейтральність, що не легко їй приходить, бо вона матеріально під кожним оглядом є корисна для Німеччини. Якщо вона приготується до боротьби, то не проти, але разом з нацистами. Спільним ворогом є не Британія, але Росія.

Недавно відбулися найбільші в історії Швеції військові маневри. Десятки тисяч добре вишколених вояків, з всякого

КОРОЛІВСЬКА ПАРА ХОРВАТІЇ.
Князь Сполето, що його проголошено королем Хорватії, і його дружина.

роду модерним випосаженням взяли в них участь. І де вела-ся ця владана боротьба? Не на рівнинах Сканії або вздовж норвезького фронту, але далеко на півночі в диких лісах, в снігом покритих горах, в пустарних тундрах Ляпландії. Головну роль в тих великих мілітарних маневрах грали лещата для мужин, лещата для бомбовиків. Велике число вищих рангів німецьких офіцерів брали участь як обсерватори в тих маневрах.

А тепер питання: Якщо Швеція готується боротись з Німеччиною, пощо вона так дуже дбає про вишкіл лещатарів для мілітарних цілей? І для чого шведи відбували свої маневри на терені, цілком відмінним від того, де вони можуть стрінутись з великою частиною німецьких військ?

Шведи мають вже традицію й історію угрунтовану неприхильності до Росії. Значна більшість шведів ненавидить і боїться більшовизму як найбільшого з усіх дих. Разом ті два чинники починаються до того, що демократична Швеція готується воювати по стороні нацистської Німеччини.

Це не означає, що шведський нарід змінив свої погляди на нацистське варварство. Принаймні 80 відсотків населення є таксамо протинацистськи настроєні тепер, як були настроєні кілька літ тому. Але, маючи неунікнутий вибір боротись разом з Німеччиною проти Росії або навідворот, кожний член теперішнього уряду вважає Німеччину меншим лихом.

А шведи знають дуже добре, що хвиля того неунікнутаго вибору наближається скорим ходом. Ціле говоріння про німецько-російський конфлікт вважається в багатьох кругах як лиш „побожне бажання“, а це трму, бо Гітлер і Сталіншли довгий час разом і мають спільних ворогів до поборовання і до поділу добуток. Для того деякі люди думають, що вони ніколи не розлучаться. Естен однак думає, що вони розлучаться і що це станеться дуже скоро.

Можливе є теж, що німці цю наголю загрозою в Фінляндії північному крилові Советської Росії сподіються застрашити Москву для заняття більш прихильного становища для Німеччини, як це мало місце в останнім часі. Однак можна також сподіватися, що колиб москалі спротивились новим німецьким домаганням, то, на гадку Естена, цей новий нацистський рух є призначений як стратегічний маневр до наближаючогося німецького наїзду на Советську Україну і Кавказ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Клівленд, О. — До комісії просьби і скарг XX Конвенції У. Н. Союзу належала: пані Катерина Габрієвська. Так має бути, а попередно подано помилково.

Людське серце вдарє нерісечно від 60 до 80 разів на хвилину, однак може обнизити свої удари до 16 разів на хвилину або збільшити до понад 200 ударів.

Очевидець про те, що діється в Зах. Україні

(Продовження з ст. 2-го)

ди над білофінами в Фінляндії, і ін. На такі свята приїжджають якісь фінські чи китайські ренегати та шкарадною московщиною вихваляють Сталіна як великого „визволителя“, й ін.

Коли такі „святя“ роблять в „клубах“, то звичайно більшовицька еліта організує бует, що як правило, складається з ковбаси та горілки. Колишні українські фестини також скасовано, а на їх місце впроваджено більшовицький „бал“. Є це звичайні танці з горілкою та ковбасою. На „балах“ часто приходять до білки між п'яними більшовиками. П'яних і побитих „рабочих“ чи такі советську інтелігенцію забирає міліція та зумикає.

Большевицькі мітинги можуть служити як теми для п'ємєніків та гумористів. Іх скликається до сходу та всі справи перепроводжується по „сталінськи“. Звичайно, перед кожним святом чи реченням податків села рояться від всяких висланців, а до ГПУ включно, які стараються піднести мораль населення.

Проти-релігійні мітинги скликають більшовики дуже часто, на ділі, вони провадять систематичну проти-релігійну кампанію. „Спікерами“ бувають найчастіше москалі або жиди. Пригадую собі, що на одному такому мітингові в Тернополі промовець зачав говорити про українськи. Але вже по кількох словах, один з „президів“, здається сам голова, звернув увагу промовця: „Гаварить на руську, они панають всьо равно“. Спеціальний натиск кладуть більшовики на проти-релігійну кампанію в школах та між дітьми. До того вони вживають простих та менш етичних засобів. Учителі прим. питає, чи діти вірять в Бога та Ісуса Христа. Діти відповідають по-такуючо. Тоді агітатор каже дітям, щоб просили Бога за олівцем чи сшитком. Діти повторюють підсунену просьбу.

І коли „Бог не дає олівця чи паперу“, тоді учитель каже просити за тими річачи в „батька Сталіна“, і коли діти повторюють за вчителем прохання до Сталіна, зараз за дверей з'являються приготувані до того бажані предмети.

Серед літератури, яку спроводжують більшовики на села й міста Західної України, нема нічого вартісного до читання. Від белетристики до комуністичної преси все це пропаганда та агітація. Не чути також про советських українських письменників, а тільки десь-не-десь іпаде імя Тичини чи Корнійчука.

Серед большевицьких газет на Західній Україні є такі як „Большевик“, „Пролетарська Правда“, „Комсомолец“, і др., що приходять з Києва чи Москви. У Львові виходить „Червоний Прапор“ (це саме видання по польськи „Червоний Штандарт“), в Тернополі виходить „Вільне життя“ та

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЇ

НЮ ЙОРК, Н. Я.

Пята Конвенція Союзу Українок.

Пята Конвенція Союзу Українок відбудеться у Нью Йорку, в International Center (341 E. 17 St.) і триватиме від 30-го травня до 1-го червня 1941 р. Програма першого дня, 30-го травня, зачнется отворенням конвенції через А. Кмєш, що є головою Союзу Українок Америки. Далі: відспівання американського гімну, посвячення прапорів, відчитання вірша до прапорів і відспівання гімну Союзу Українок Америки. Потім: Вибір президії, вибір комісії (виборчої, резолюційної й провірочної), привіти і телеграми, звіт відділів.

Вечором відбудеться концерт, на який запрошено славного артиста Михайла Голінського; при фортепіані Віра Стеткевич. По концерті вечера і виступ Молодечого відділу. Програма на суботу, 31-го травня 1941: Конечність організаційного фонду Союзу Українок (А. Вагнер); Звіт організаторки п. О. Штогрин; Пресовий реферат (С. Абрагамовська); Звіт редакторки п. О. Лотоцької; Потреби і змагання Союзу Українок (А. Кмєш); Звіт головного уряду і комісії; Резолюції й зміни деяких точок в статуті; вибір головного уряду Союзу Українок Америки.

Програма неділі 1-го червня 1941 р.: П. Мелянія Мілянович відкриє 3-тій день конвенції; „Юніти“ реферат (п. А. Мазур); Д-р Н. Пелехович „Мати в дома“; прийняття резолюцій; внески і дискусії.

Хто може брати участь: Перший день: приватні делегати, члени СУА і гості. Другий день: члени і делегати СУА.

Третій день: делегати, члени СУА і гості.

Карту вступу можна буде дістати при дверях перед конвенцією.

Соня Микитка.

другі. Всі ці газети передрукують ці самі комунікати, редакційні статті та новинки. Українці сміються з тих газет, бо читають „ззаду“, цебто шукають за двома-трьома лініями комунікату з Лондону чи Берліна. Бо тільки всього вони й знають про світову війну, що ведеться майже під самим порогом СССР!

Львівський університет цілком „советизовано“, а це значить, що причинено ще факультети марксизму та ленінізму. Поміж професорами є українці, поляки, жиди та москалі. Хоч цей університет і перехрещено на „університет Івана Франка“, але крім назви, не тільки що нема спеціального відділу студій про життя та творчості Франка, але він дуже мало нагадує, що він український. Серед студентів львівського університету українці творять 20%, а решта жиди, поляки та москалі. Жиди мають особливі можливості студіювати, бо на це вони мають гроші. Вони та їх родичі без виїмку мають добре платні посади. А університет коштує від 300 рублів місячно (життя, мешкання та наука студента). Українські студенти, що є переважно синами малоземельних селян, не можуть позволити собі на такі високі оплати в „країні робітників і селян“. Оплати на польських університетах були куди менші як на большевицьких.

Не вільно їхати українській молоді також на студії до східних областей України. Знаю, що в Києві тепер перебуває кількох студентів з Західної України, але що коштувало їх там дістатися, то один Бог знає.

Перший годинник - будильник позвисяв в 1420 році.

О. Г. ЗІМБЕЛІС,

парох литовської католицької парохії Св. Юрія в Філадельфії, відомий приятель українського національного руху, що помер 12. травня 1941. року в Філадельфії.

Будучи ще священником у Литві за царських часів, він був так переслідуваний царством за свою національну працю серед литовців, що мусів емігрувати.

МОВЧАНКА ДОВКОЛА ГЕСА

ЛОНДОН. — Навіть послі британського парламенту не є в силі дізнатись щось ближче про нацистського провідника Геса, що то перелетів таємничо з Німеччини до Шотландії, де лежить у шпиталі. Британський прем'єр Чорчіль заявив, що з Гесом поводяться як з воєнним полоненим, а позатим він нічого більше не знає, що моглоб бути подане до прилюдного відома.

ОБМЕЖЕННЯ ВИДАТКІВ НА „ДОБЛО ПІ ЕЙ“

Президент Рузвельт вислав прохання до конгресу, щоб на черговий фінансовий рік він обмежив видатки на „Добло Пі Ей“ на 109 мільонів доларів. На наступний рік, писав президент, потрібно перестрою удержати один мільон осіб на „Добло Пі Ей“. Президент перестеріг, що хоч виріб зброї буде зростати, але в тій самій пропорції число безробітних не буде маліти. Бо в кампанії зброєння беруть нині участь і такі шари суспільности, які перед тим не були зачислені до безробітних. Також є багато таких робітників, які не припадають до виробу воєнних продуктів. Вкінці є такі місцевості, де кампанія зброєння не оживила бізнесу.

НОВІ РАКИ

В Австралії відкрито недавню морську раку (креби), що важить 30 фунтів, є широкі 20 цалів, а пазури мають 17 цалів довгі.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ

ДАЛЬМАТІЯ ІТАЛІЙСЬКОЮ ПРОВІНЦІЄЮ

РИМ. — Італія поспішила з проголошенням загарбання частини Югославії. Це відноситься до Далматії, себто побережжя Адриатського моря, зложеного з трьох провінцій: Зара, Спліт і Катаро. Тепер всі вони становлять Далматію — „п'яте італійське побережжя“. На чолі стоїть губернатор, з осідком в Зарі, що є відповідальний тільки, перед Мусолінієм. Губернатором став Джузеппе Бастініні, бувший амбасадор до Лондону. Далматія є заселена головно хорватами, себто слов'янами, що становлять подекуди до 80% населення. Італійці є тільки по містах.

ПОМЕР Д-Р Л. КОБИЛЯНСЬКИЙ

Дня 15. березня 1941. р. у Празі помер в 86. р. життя д-р Люцій Кобиланський, визначний український громадсько-політичний, культурний та науковий діяч, член Центральної Ради, радник посольства УНР у Туреччині, член багатьох українських організацій і т. д. Похорон відбувся 21. березня на Ольшанському цвинтарі в Празі.

„ГОЛОС УКРАЇНИ“

Радіо-програма буде пересилатися ТРИ РАЗИ В ТИЖДЕНЬ з нової станції WBYN 1430 KL. Від 19. мая ц. р. ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДА, НЕДІЛЯ, від 9:30 до 10. год. веч. власник і управитель радіо-програми Родіон Сліпний.

ВІЙНА НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ. — У північній Африці все ще б'ються довкола Сомали (1). Держави оці тараються добитись до Суецького каналу (2). В Іраку (3) повстання проти британців, котрі заняли Адабан (4). Князь Аоста здається со своєю армією в Східній Африці (5). Британці заняли місто Адель (6).

СПОКІЙНИЙ ЛОНДОН. Не дивлячись на постійне бомбардування Лондону, в британській столиці є ще частини, не діткнені бомбами. На світлі частини вулиці Ріджент Стріт.

Грация Деледа*).

ЧАРІВНИК

Вони жили на кінці села, біли, давали на боже, жили з найбільшому та найгарнішому в Льюгудорських горах. І темна хатина була країна та спочивала на склони зарослі зімватою та ялівцем.

Коли Саверія з веретеном стояла у дверях, то в далечі, ген на овиді, бачило море, де воно літом спливалось із ставом-синім або зимою із хмарним небом. Коли шила при вілці погляділа на безмежні долини, що простягалися у стій гір і слухала, як шумів гірський потік, що біг між скелями та кущами тернини.

У цій малій, темній хатині, з ганком зарослим листям, від двох літ жила Саверія дуже щасливо із молодим чоловіком.

Також Антоніо почувався дуже щасливий, відколи привів жінку сюди на своє чабанське господарство. А все після двох літ щасливого життя зявилася хмаринка на їх ясному овиді. Саверія це не обдарувала його сином і це було наді. То було сумно! А він так дуже бажав хлопця, такий смуглявого, як він, бігав за ним поміж кущів і долинами, помагав би йому в тяжкій роботі. Хлопця, що опісля був би радістю і сподіванням батьків, також оженився би й передав би далі своє назвище та свої вілці потомкам — і так далі навіки! Всі Антонієві предки були чабани й цю славу бажав він давати передавати — та що було робити, коли не мав потомка?

Що не робили: складали о-

*) Грація Деледа, слава італійська письменниця, лауреатка натороди Нобеля. Народилася 1873 року в Нуоро на острові Сардинія. Її мистецькі зображення у своїх повістях і оповіданнях свою батьківщину, Сардинію, природу й людей.

міг би він стягнути з мене ті дивовиські чари?

Це ні, говорив мені, що не може! Він мабуть має щось зазе на вашого чоловіка.

Під вечір надіхав Антоніо своїм чорним коником камешткою дорогою із бесагами новими свіжого сира.

Коли здіймав бесаги коло ганку, зарослого листям, Саверія все розповіла йому: Він не сміявся, лише нахмурих густі брови та похитав головою. А як усе зложив на своєму місті сів біля ватри, підібравши під себе ноги та сказав, щоб ще раз розповіла йому цю дивну новину.

— Та що ти такого маєш із тим Пепе? Чому він мститься так страшно? — спиталася вінці Саверія дуже важко.

— Нічого! — відповів Антоніо. — Хіба це, що я все сміюся з його чарів.

— То зле! Чи ти не бачив, як він розсипав саранчу по винограднику Дон Джованні, яка тепер зїдає все?

— Це правда... так, одначе! Та побачимо. Завтра поговорю з ним.

— Ах, щоб він схотів відкликати ті чари! — озвалася Саверія.

На другий день Антоніо відшукав чарівника. Та як він не просив його, Пепе ніяк не хотів відкликати чарів.

Дивний чоловік був той чарівник: жив, шоправда, як і всі інші люди в світі, одначе ніколи не працював.

Це правда, що крім того, що він славний був із таких чарів — що нищив саранчу та нашіпував хору худобину — ще приймав когось по ночах. Ніхто тим не журився, а всі вірили, що духи, яким він приказував, приносили йому гроші та харчі, яких усе було повно в його хаті.

Може Антоніо думав про це інакше. Бо як побачив, що всі його просяби та грози нічого не вдіють, раз вечером пішов ще раз до Пепе й обіцяв йому гарного, лисучого людоора, коли вінці здійме страшні чари.

Спочатку Пепе вдавав глухого, ба ще й сердився. Та коли справді побачив лисучого людоора, білою скатертю та двома свічками.

Гм, добре, для Саверії я це зроблю, бо ти на це не заслуговуєш, ти все насміхався з мене.

Сказав Антонієві, щоб на другу ніч прийшов на далеке місце в горах із ненабитою рушницею, білою скатертю та двома свічками.

Антоніо дав чародієві золоту монету та згодився на все. Та як вийшов із хати, погрозив затисненим пистуком запалій Попевій хаті і сказав глумливо: „Побачимо!“

На другу ніч Антоніо був перший на визначеному місці. То було дику, стрімке скельне узбіччя, що при жовтому світлі заходячого місяця виглядало це більш несамоовито.

Чабан поклав на скельному вистромі рушницю (що згідно з приказом Пепе була ненабитою), скатерть і свічки.

СКАРБИ КОРОЛЯ ПЕТРА.

Німці забирають у Югославії скарби югославянського уряду.

Незабаром прийшов також Пепе.

В сам час, — сказав він. — Північ!

Він накрив скатерть великий камінь, що лежав тут окремо, попричіпляв свічки на землі та приказав чабанові, щоб на хвилиночку поклався лицем до землі.

Коли Антоніо знову підвівся із землі, побачив, що свічки світяться, а рушниця лежить на скатерті.

Зачинаймо! — озвався Пепе.

І він став робити різні гримаси, а Антоніо дивився на це нахмурих і підсміхався. Та як злякався він, коли нараз Пепе звернувся до каміння, накритего скатертю, заговорив до нього якоюсь чужою мовою, а камінь відповів. У тій самій мові слабим, жалісливим голосом, що, здавалося, доходило зпід землі. Рівночасно свічки погасли самі від себе.

Потім чарівник звернувся до чабана, який стояв тут дріжджучи, та сказав:

— Камінь відповідає мені, що твоя рушниця скаже тобі, чи чари зняті, чи ні.

— Що? — спитався несприємний Антоніо.

— Чи твоя рушниця була ненабита?

— Так, певно! — озвався чабан.

— Ну, то візьми її та стріляй у повітря! Як рушниця вистрілить, то це знак, що чари зняті.

На таке Антоніо не був приготований. А всеж він узав рушницю, натиснув... і Пепе впав на землю, навіть не скрикнув, серце прошило йому куля.

Замість стріляти у повітря, Антоніо вицілюв у нього.

Після того ненарокового злочину — він дійсно не вірив, щоб рушниця могла вистріляти — першою думкою чабана було втікати до макії (густий ліс, постійне скороніще всіх „бандитів“ — втікачів). Та потім роздумав, що ніхто нічого не знає про всю цю справу... тому зложив скатерть, забрав свічки й рушницю і вернувся в село, обещавши вернутися з скарбів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Секції Н. 3. 11. Діни Марії, вік 112, відбулися в неділю, 25 травня, за раз по Службі Божій, в галі церквоній, як кожного місяця. Просимо всіх членів прийти на час бо будемо мати дуже важкі справи до поладження. Делегатки будуть мати справоздання з конвенції. Як відомо, будемо мати наш пікнік! Треба вибрати комітет до праці і порадитися спільно, як маємо вложити свою програму в наш підприємстві. Також пригласимо догуччюм виїжджати свої залеглі довги і ще раз нас просимо прийти на час. — Марія Ліска, пресдс. Катерина Габрієльська, фін секр.; Софія Лазука, кас.; Домініка Романович, рек. секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. М. Т. Шевченка, вік 252, відбулися в неділю, 25 травня, в годині 12:30 вночі, в парохіальній галі, 1944 1st авт. Просимо членів прийти на час бо будемо мати справоздання з конвенції. — Михайло Гнатів, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Звичайні місячні збори Бр. св. Володимира, вік 162, відбулися в неділю, 25 мая, в 2-годині пополудні, в галі Укр. Кабжу, 554 Emmet St. Просимо всіх членів прийти на час бо будемо мати справоздання з конвенції. — Михайло Гнатів, секр.

ТРИ ГРУПИ ЧЕТВЕРНАТ

МАНЧЕСТЕР (Нью Темпшер). — За чотири дні вродилися в Злучених Державах три групи четвернат.

Наші Аресен Дано, 25-літня жінка гарбаря в цьому місті, вродила четвернат, але одно з них померло зараз по породі. Всі вони разом важили 10 фунтів 7 унцій.

режно ступаючи скелями, щоб не оставити ніякого сліду. Решту ночі провів спокійно біля своєї любі Саверії.

Хоч поставив чабан із великими палками очима все це не вірив у чари, то таки ніяк не міг пояснити собі, як воно сталося, що камінь промовив, свічки погасили самі від себе, а рушниця вистріляла.

Та коли по дев'ятох місяцях був такий щасливий, що міг держати на руках гарного хлопчика, якого подарувала йому Саверія, дуже жалувал, що не стріляв у повітря! Одначе тому, що вже не міг оживити чарівника, то вдоволився тим, що дав на Службу Божу за його душу в старій церкві високо в горах.

ПРОЗБА ДО ДЕЛЕГАТІВ

У суботу, 24 травня, в годині 8:30 ввечір, на стадії Пенсильвенія, коли розізнались делегати домі, желанючи собі щасливої подорожі і розвою Батькові Союзові, хтось з Шановних Делегатів, певно через помилку, забрав одну мою палітку з убранням, сорочками, конвенційними зйїтами й фотографією конвенції. Прошу того Шановного Делегата переслати мені палітку на подану тут адресу, а я переслаю сам опачку. Дякую. Моя адреса:

MICHAEL DUTKEWICH,
4324 Walter St., Wheeling, W. Va.

ФАРМИ
НА
ПРОДАЖ

ВДОВА мусить продати ФАРМУ дуже дешево. 183 акрів на Гайвей, 20 акрів грубого кедрового лісу, 95 акрів до орання, решта пасовисько. 32 корови, 6 телят, 4 коні, кури, свині, всі машини, 8-кімнатна хата з ванною, барна і інші будинки, електрика по всіх будинках. Ціна дуже приступна. Готівкою \$4,000. Голоситися до: 114-21

J. T. ANSKI,
17 ST. MARK'S PLACE, N. Y. CITY.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Пошукуку СТАРШУ ЖІНКУ (50—60) до роботи в домі на селі, хотіла мати мати сталій дім. Голоситися по телефону: So. 8-5132. Писати: 116-18

Mr. G. CHANDROWSKY,
680 — 4th Ave., Brooklyn, N. Y.

Потрібно СУПЕРІНДЕНТІВ, чоловіка і жінки, з лансесом шофера для хорого, котрий не може виходити з дому. Дім 15 фамілій. Чоловік мусить бути добрим „фасменом“, здоровим, зручним, знати робити всілякі направи і бути механіком. Жінка повинна мати досвід у винаймлюванні кімнат, знати говорити по англійськи і любити чистоту. Платня \$40.00 і 3 кімнати нгорі. Пишіть, подаючи знимку і посвідчення за минулих 10 літ, на таку адресу:

Box 2146, 406 East 149th St.,
BRONX, N. Y.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ,
І ШКІРИ, жолудки, нирок, мочевого міхура, загальне ослаблення, пухлиня жєлєдє.ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОІДІВ
НА БАЖАННЯ Х-РАУ

Екзїмїанїї і Бєлєанїї Кровї \$2.00.
ЛІЧМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ
Гонорар прїступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИНИ дїями: від 9 рано до 7:30 вечєром. В четєр від 9 до 4. Нєдїлїями і свїятами від 10 до 1.

КОСИ

Маємо австрїйські серпи і коси з найлїпшої сєребрїстої сталї, коса довга 32 цалї, важїть пєверх фунта, за одїмїм покєспанїям косїть пару днїв. Шїрока коса в цїнї \$2.50 з перєсїлкою. Перстєнь до коси подвїйний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусєк 25 ц. Серп з зубами \$7.00.

Замовленїя враз з грїшїмї посїлайте на адресї:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВІАЙТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛФІО
А ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цєю прєгєр-ною мєталєвою труною, двома автїями, жєраваном, балсамуванїям, вїж-ванїям Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Всє, чого трєба, з вїмком одїна на я належїтєстє за цєрковну вїлправу я цїмїтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шїра і чєсна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Фїлїа):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребамї по цїнї так нїзькїї як \$150
Обслуга нїякращє.

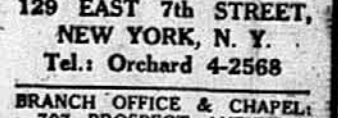

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

Сонцє є 1,300,000 разів бїль-ше від землї; якби перенєсти земну кулю разом з мїсяцєм до внутра сонця, то мїсяць мїг би там свобїдно кружїти дальше довкола землї, обєр-таючись довкола нєї в тїм самїм що тепєр вїддалєнню.

ЗБИРАЮТЬ ЧУЖИНЦІВ. Іміграційна служба й агенти федерального бюро розсїду шукають за чужинцїями, що не реєструвалися. На свїтлїні вїз іміграційного уряду на Елїс Айлендї вєзє арєштєванїх чужинцїв.

ТАРЗАН, ч. 309. Нагілка.

THE HUGE APE HALTED, HER EYES SHIFTING FROM THE SMALL MAN-THING TO HER DEAD "BALU."

Вєлїка малпа зупїнїлась. Її жєрєстокї, а водночас розпуч-ливї очї споглядали то на То-ма то на свою мєртву дїтїну.

THEN SHE PICKED UP THE LIFE-LESS CREATURE AND HUGGED IT TO HER. A PATHETIC MOAN QUIVERED IN HER THROAT.

Тєпєр вона пїдїняла тїло малєнької малпи і почала пєст-ливо тулити до сєбє. Бєзчєний стєгїн роздавєся з її гєрла.

TOMMY, WHO HAD STOOD FROZEN WITH TERROR, NOW TOOK THIS OPPORTUNITY TO RUN.

Том, користаючи з цєї наго-ди, що увага малпи вїдвєрнє-на від нєго, почав чим дуж від тої сцєни втікати.

THE APE, AS IF AROUSED FROM A DAZE BY HIS SUDDEN MOVEMENT, SPRANG UP IN PURSUIT.

Та цє йому зашкодїло. Ста-ра малпа, немєв пробудїлась зо сну і бєз хвїлїни наду-ми кїнулась з цїлої силї за ним в погоню.

THE APE, AS IF AROUSED FROM A DAZE BY HIS SUDDEN MOVEMENT, SPRANG UP IN PURSUIT.

Та цє йому зашкодїло. Ста-ра малпа, немєв пробудїлась зо сну і бєз хвїлїни наду-ми кїнулась з цїлої силї за ним в погоню.